

FOLK & KIRKE

WWW.KIRKEN.NO/HAUGESUND

JUNI 2018 16. ÅRG. NR. 3

Jeg er en by
Jeg vil kjenne hvert smug
Jeg vil kjenne hver park
Jeg vil sitte på benker
gå over torg
Og jeg vil danse på tak
Jeg vil opp, opp, opp
i det høye tårnet

*Stupe ut og puste inn!
Gi meg det jeg ikke kan forstå!
Livet tar seg veier som ikke jeg tør gå*

*Du tar meg med
Til fremmede steder
Jeg er fri her jeg går
På gater og streder
Jeg går på en ukjent vei
Så fri er jeg.*

Anne Grete Preus

- Kirka skal møte folk der de er

Siden 2005 har diakon Arve Dalby gått sin diakonalgange i byens gater. Møter med mennesker har vært målet. Nå blir han pensjonist og ser tilbake på et rikt yrkesliv.

Side 3

Sommerens gleder – og utfordringer

Hva gjør man når barn og foreldre har ulike ønsker for feriedagene?
- De voksne kan gå de stedene der barna synes det er gøy, foreslår Amalie Bye (10).

Side 4

FEM SPØRSMÅL TIL EN FRIVILLIG MEDARBEIDER - Arbeidet er meningsfullt og til berikelse

1. Navn, alder og menighet

Egil Olav Hagland (77)
Vår Frelasers menighet

2. Hva er din oppgave i menigheten?

Jeg har tidligere vært formann i Stiftelsen Vår Frelasers menighetshus, jeg er kirkevert under gudstjenester og cruise-besøk, og er med på Markedsdagene.

3. Hvorfor er du frivillig medarbeider?

Jeg synes det er verdifullt og interessant. Jeg har tid nå, og da kan det være greit å bidra med noe. Det er ikke for å bli rik på penger, akkurat, men kanskje på andre ting.

4. Hvorfor vil du anbefale andre

å være medarbeider i en menighet?

Fordi det er et trygt og godt miljø, og fordi arbeidet er meningsfullt og til berikelse.

5. Hva er det fineste du opplever i menigheten din?

Det kan være forskjellige ting. Markedsdagene er en interessant opplevelse! Men kanskje det er den roen, freden og selvransakelsen man opplever her i kirkerommet. Vi har nattverd, tenner lys – det er et trygt og godt rom. Jeg mistet kona mi for noen år siden. Kirken er et sted å komme med savnet jeg kjenner. Og så er det veldig mange hyggelige folk her i menigheten!

PROSTENS HJØRNE SKÅRE KIRKE ER «MIN» KIRKE

Der ble jeg båret fram til døpefonten da jeg var 3 uker gammel.

Der prøvde jeg å gå så normalt som mulig opp midtgangen i hvit kappe som hengslede konfirmant.

Der stod jeg som svært stolt brudgom i kjole og hvitt.

Der knelte jeg i prestekjole ved alterringen da jeg ble ordinert til prestetjeneste. Der stod jeg ved døpefonten da yngstemann ble døpt.

I denne kirken har jeg møtt mennesker i sorg og glede som prest. Disse bildene blir aktivert når jeg er der inne.

I 160 år har mange tusen mennesker gått inn og ut av denne flotte kirken.

Den rommer enormt mange fortellinger. Unge og gamle har kommet med sine liv, med sine bekymringer, gleder og sorger, med svært ulike erfaringer.

Kulturkirken Skåre er «min» kirke

Det har vært et bredt register av kulturelle uttrykk i denne kirken i 160 år. Kirkemusikk og korsang har på en fin måte gjenspeilet et mangfold fra forskjellige tidsepoker. Solister, orkestre og korps har i flere generasjoner bidratt med å fargelegge gudstjenester, begravelser og vielser.

De siste årene har spennvidden blitt enda større. Det synes jeg er kjempespennende! Kulturkirken Skåre har ved flere anledninger vist sin takhøyde og hvor fint den samspiller med kreative krefter. Konserter, utstillinger, filmvisning, teater- og danseforestillinger, dialogkvelder og seminarer. Gjerne flere av disse tingene i løpet av en kveld.

I dette rommet er det plass til det sære og det brede. Det gøyale og det insisterende. Noen uttrykksformer er vi trygge på, mens andre krever nysgjerrighet og et åpent sinn.

Et slikt kirkerom er «mitt». Jeg vet at det er mange sitt.

Måtte vi fylle det med mangfold, både menneskelig og kulturelt, i årene som ligger foran oss. Vi møtes i kulturkirken vår!

AV PROST RUNE STEENSNÆS ENGEDAL ■

HVERT NAVN, EN HISTORIE

Til høsten konfirmeres 265 ungdommer i Den norske kirke i Haugesund. På side 11 står navnene på alle sammen. Bak hvert navn er det en hel historie om en konfirmanttid som har vært.

Kanskje valget om å konfirmere seg i kirka var nøye gjennomtenkt og en selvfølge. Kanskje det ble kirkelig konfirmasjon ved en tilfældighet, eller fordi vennene valgte det. Kanskje besteforeldre eller foreldre har kommet med tydelige ønsker for ungdommens konfirmanttid. Uansett hvorfor de kom, alle de 265 har fått undervisning i grupper av flinke lærere, de har vært på gudstjenester, samlet inn penger til nødhjelp og mange har allerede vært på leir. De som skal på leirene konfAction og Spekter drar i juni og august – og kan forvente flotte dager og tydelig trosopplæring.

Det er gode sjanser for at ungdommen går ut av konfirmanttiden med nye og gode tanker om både seg selv og Gud og menneskene rundt seg. En 14-15 åring er både sårbar og i rivende utvikling. Å fylle på med alt som er godt, av veivisning, verdier, livsmestring og livstolkning er en kjempegod idé i denne delen av ungdomstida.

Jeg leste en kommentar i en av tabloidene, om at konfirmanttida og ikke minst konfirmasjonen, var en lidelse fra ende til annen for både konfirmant og foreldre. Og at eneste motivasjon var penge-gavene. Jeg tipper den ellers flinke og oppegående journalisten har litt lite kontakt med ungdom. Så klart gaver er viktig! Men de konfirmantene jeg har truffet de siste 14 årene på jobb i kirka, har fortalt om noe som er viktigere for dem. Om fellesskap, og om søken etter identitet og kunnskap. Hver har sin unike historie, og hver og en har sin plass i kirka.

Lykke til med konfirmasjonsforberedelser til 2003-kullet! Og velkommen som konfirmant 2019 til neste gjeng med fantastisk ungdom.

Tove M

DEN NORSKE KIRKE I HAUGESUND

Folk og Kirke – nyheter fra Vår Frelasers, Rossabø og Skåre menigheter. Utgis 6 ganger pr. år. Opplag 13.700.

Redaktør: Tove Marie Sortland, ts693@kirken.no

Bestilling av annonser: 52 80 95 00 eller post.haugesund@kirken.no, Adr: Kirkekontoret, pb. 612, 5501 Haugesund

Samarbeidspartner layout/trykk: Karmøy Trykkeri as

- Jeg trives å være ute blant folk, sier Arve Dalby.
- Det er ikke alle som kommer til kirka selv om de blir invitert. Da skal vi møte folk der de er.

DALBYS DIAKONALGANG

Hva er ordet du leter etter for å beskrive en diakons vandringer gjennom byen, på vei til møter med folk – akkurat der de er i dag? Når diakonen på fritiden er lidenskapelig opptatt av skisport, ja da gir svaret seg selv.

Det er bare helt naturlig at Arve Dalbys byturer og møter med folk på gata har fått sitt eget navn. Og stilen er det ingenting å si på. Det vil si: koordinerte diagonale bevegelser av armer og bein venter han med til skiløypa. Eller når han står på rulleski. Men i sandaler på tørr asfalt fører han en oppmerksom og rolig gange, med hyggelige hilsener og smil til kjente – og sikkert ukjente også, kjenner vi Arve rett.

Nå skal diakonen i Vår Frelasers menighet bli pensjonist, og et lite tilbakeblikk på arbeidsliv og tjeneste er på sin plass. Men vi begynner i helt feil ende, med å spørre hva diakonen gleder seg til med å slutte å arbeide.

- Gleder meg mest til? Nei, det er vanskelig å si, sier Arve, og titter gjennom kontorvinduet og ut på sentrumsgata mellom museet og Vår Frelasers menighetshus. - Jeg har jo gledet meg hver dag til å gå på jobb.

- Men det er en fin tid å slutte på, nå når jeg blir 67 år. Og jeg gleder meg jo til mye! Først vil jeg ta et halvt års pause, og så vil jeg finne ut om det er noe frivillig arbeid jeg har lyst å gå i gang med. Jeg ser jo for meg at jeg kanskje har lyst å bli med på noe i menigheten eller andre plasser...

Sterkt engasjement

Engasjementet har ikke akkurat blitt mindre med alderen for diakonen. Og bred innsats på mange ulike områder har krevd mye tid.

- Som pensjonist håper jeg å få mye god tid sammen med barnebarn, barn og kone! Uten full støtte fra familien hadde jeg ikke kunne engasjert meg i så mye som jeg har gjort. Nå gleder jeg meg til å bruke mer tid sammen med dem. Jeg er så heldig at jeg har god helse, så jeg håper også jeg kan benytte en god del tid til friluftsliv på ski og på sykkel.

Hytta i Slettedalen betyr mye for Arve. Den bygde han og kona Anne Margrethe da de flyttet til Haugesund etter å ha bodd 22 år i Sauda.

- Det er mye godt skiføre der! Å gå på ski er en stor del av meg, å bruke kroppen og gå både

på toppturer og bortoverski, sier mannen som aldri har lagt fra seg sin opprinnelige østlandsdialekt, og som nok alltid vil lengte til de «ekte innlandsvintrene».

Oppveksten hadde han i et lite bygdesamfunn utenfor Gjøvik, men det var i storbyen Oslo og det gode ungdomsmiljøet i Østre Frikirke han ble ung voksen. Etter et år på Frikirkens folkehøgskole i Stavern, jobbet Arve fire år i en bank i Oslo. Men de som kjenner Arve, skjønner lett at en kontorjobb umulig kunne forbli en levevei for ham.

Fikk et kall

- Det var kjekt i banken, men det ga meg ikke tilfredsstillelse. Det var ikke det jeg skulle bruke livet mitt til. Da jeg gikk på folkehøgskolen møtte jeg en pastor, som sa til meg: «Hvis du en gang får et kall om å jobbe heltid i Guds rike, så må du ikke finne på å si nei». Det ble viktig for meg, jeg har aldri glemt det.

Arve giret etter hvert om, tok diakonutdanning på Diakonhjemmet og jobbet i 2 år som sykepleier der.

- Så fikk jeg faktisk et kall! Fra Frikirken, der jeg hadde vært med tidligere, og jeg meldte meg ut av Den norske kirke og inn i Den Evangelisk Lutherske Frikirken.

Det var en ukomplisert vending for Arve, moren var aktiv i Frikirken, og han hadde et bein i begge leire.

Det var gjennom jobben i Østre Frikirke han traff Anne Margrethe Hope fra Haugesund. Begge var engasjert i hjelpearbeid blandt rusavhengige i Oslo. De giftet seg og Arve fikk jobb som sykepleiesjef i Sauda i hjemmetjenesten. I 1991 ble han soknediakon og medlem i Den norske kirke igjen, og Arve fungerte også ett år som kirkeverge før de flyttet til Haugesund i 2005.

- Da var barna voksne og vi fant ut det var på tide å flytte på seg. Vi fant ut at det var fint å bo her i Haugesund!

- Hva har vært det fineste med å være diakon?

- Jeg får lov å møte så mange ulike mennesker som jeg kan lære av. Det handler om å gi og få. Gjennom å jobbe med hele mennesket, både praktisk og i samtaler med mennesker i forskjellige livssituasjoner, har jeg fått mye selv. Å knytte dette til kirka, det at jeg kan representere noe mer enn meg selv, har vært viktig for meg.

- I alle samtalene jeg har hatt, har jeg møtt så mange mennesker som ønsker å snakke om livet sitt. Og mange har lyst å snakke om Gud! Det finnes mye skjult tro.

Ledet kirke-helse samarbeid

- Er det noe tema som har blitt mer viktig for deg med årene?

- Det må være helse-kirke samarbeidet jeg har jobbet spesielt med de siste årene. Alle som mottar kommunal helse-omsorgstjeneste har rett til å få sitt åndelige behov dekket. At helsepersonell kan bli trygge i denne rollen og få styrket kompetansen sin er viktig for at kommunen oppfyller det de skal, i samarbeid med diakonene og prestene i Den norske kirke og åndelige ledere i andre tros- og livssynsamfunn. Jeg er glad for å ha fått være med på dette, sier Arve, som har ledet hele samarbeidsprosjektet.

Å møte folk der de er går som en rød tråd gjennom Arves diakonigjerning. Enten det er på sykehjemmet, på gata, hjemme, på Lørdagskafe for mennesker med utviklingshemming, på reiser med eldre eller i samarbeid med Kirkens Nødhjelp. Kirkens egen hjelpeorganisasjon har vært en naturlig del av Arves internasjonale engasjement. Slik Bymisjonen, T3 og Frelsesarmeen har vært gode samarbeidspartnere i gataarbeidet.

- Jeg har fått lov å være medarbeider sammen med mange gode mennesker og er veldig takknemlig for de mange som gjør diakoni. Vi hadde ikke fått til mye uten dem.

SOMMER KOMMER, SOMMER KOMMER! SOL OG REGN OG LATTER OG – IPAD??

F.v.: Amalie Bye (10), Bontu Abdissa (10), Ana Maria Spiru (10), Emilie Utne Grimstvedt (10) Julie Utne Grimstvedt (8), Robeka Abdissa (8) og Thea Victoria Auestad Skaar (8) gleder seg til enda mer sommer og sol.

Barna vi møtte på Etter skoletid i Udland kirke forteller om mye de gleder seg til i sommer, men det er også litt å grue seg for. Og skal du være sammen med barn i sommerferien? Jentene gir deg tipsene du trenger.

Amalie Bye (10), Bontu Abdissa (10), Ana Maria Spiru (10), Emilie Utne Grimstvedt (10) Julie Utne Grimstvedt (8), Robeka Abdissa (8) og Thea Victoria Auestad Skaar (8) har mye å glede seg til i sommer forteller de:

- Å reise og spise masse is, være i sol og varme, møte venner og bade mye, svarer jentegjengen på spørsmål om hva de ser mest fram til. Reising gleder alle seg til, og seiler dermed opp som en favoritt-syssele i ferien.

- Men må man reise langt for å ha en fin sommer?

- Neida, man kan ha en fin ferie hjemme også, forsikrer Bontu.

- Er det noe å grue seg til i ferien da?

- Ja, lange flyreiser. Jeg kan være litt redd når flyet skal gå opp i lufta og også når det skal lande, forteller Ana Maria.

**«DET ER MYE SOL UTE PÅ
DENNE TIDA, OG SOLA HAR
MASSE VITAMIN D I SEG.»
ANA MARIA (10)**

- Vi gruer oss til å kjøre masse bil, samstemmer søstrene Emile og Julie.

- Jeg gruer meg også til å ta fly, jeg pleier å få vondt i ørene, sier Bontu.

- Og jeg gruer meg til å reise vekk fra vennene mine, legger Thea til.

Feriebruksanvisning for foreldre

Så – feriering er ikke bare blomster og solskinn. Men her kan voksne gjøre en forskjell, forteller barna. De har flere gode tips for hva foreldrene kan gjøre for at barn skal ha det fint i sommerferien:

- Hvis noen barn er redde på flyet, så hold

dem i hånda og si at det går bra, at det ikke er så farlig og at de ikke trenger å være redde, foreslår Ana Maria.

**«JEG GRUER MEG TIL Å REISE
VEKK FRA VENNENE MINE.»
THEA VICTORIA (8)**

Thea minner om at voksne må passe på at barna ikke skader seg, og at de har det gøy. Jentene mener ellers det er både barna og foreldrene sitt ansvar å passe på at barna ikke går seg bort, i butikken eller på stranda. Barna må si ifra hvor de går, og foreldrene må passe på.

- Foreldre må holde øye med barna sine hvor de går, for hvis de ikke finner barna sine, kan foreldre bli veldig bekymret, er rådet fra Robeka.

- Vi pleier å ha sånne armbånd der det står telefonnummeret til foreldrene på, tipser Julie.

Barna har også råd når det gjelder selve planleggingen av ferien.

- De voksne kan gå de stedene der barna synes det er gøy, synes Amalie.

- Men hvis foreldrene og barna har lyst å gå forskjellige steder, så kan man gå først der foreldrene vil, og så der ungene vil, mener Ana Maria.

**«MAN KAN HA EN FIN FERIE
HJEMME OGSÅ.» BONTU (10)**

- Før man skal reise, så bestiller jo ofte voksne ting på datamaskinen sin. Da kan man spørre barna hvor de vil reise, og så kan man bli enige da, foreslår Bontu.

- Vi pleier å stemme på hvor vi skal reise, og det stedet som får flest stemmer, der reiser vi,

forteller Ana Maria.

- Mange barn er mye inne

- Takk for gode råd! Da jeg var liten, handlet sommer mye om å ligge i gresset og se på skyene og gjøre ingenting. Er det noe barn gjør lenger? Flette kranser eller bare være i naturen?

- Jeg tror ikke det er så mange som gjør slik lenger, men det er jo et godt tips hvis du ikke skal noen ting, eller du har nettopp kommet fra en tur. Da kan du jo lage blomsterkranser eller bade i Vangen, sier Bontu.

**«DE VOKSNE KAN GÅ DE
STEDENE DER BARN SYNES
DET ER GØY.» AMALIE (10)**

- Nei, det er ikke så mange barn som pleier å være ute i naturen, de fleste pleier mest å være inne og spille på telefonen og ipad-en. Et godt tips til foreldre er å si at det ikke er lov å spille i ukene, men bare i helgen, synes Ana Maria.

- Men har dere lyst til å være ute i naturen? Være i skogen eller bade?

- Ja, naturen er fin! Og vi må ta vare på det Gud har skapt og som vi har fått. Det er også mye sol ute på denne tida, og sola har masse vitamin D i seg, opplyser Ana Maria.

- Jeg har for eksempel noen favorittsteder der jeg elsker å bade. Hvis det er skikkelig varmt, kan man spørre foreldrene om det er et sted vi kan gå å bade, i stedet for å spille dataspill. For data kan man også få vondt i øynene av og bli avhengig av, minner Bontu om.

- Vi har jo hatt masse sol og sommer allerede, er dere egentlig litt lei nå?

- Nei!! smiler en samstemt sommergjeng.

BYENS DIAKONER PÅ BENKEN I SOMMER

Og det er ikke fordi de ikke får spilletid – tvert om: I sommer har menighetene inngått et turnussamarbeid, slik at det alltid er en diakon på jobb i Haugesund.

Sommeren kan være opplevelser, påfyll og godt samvær. Men ferieukene kan også være en ørken, med lite som skjer og få folk å snakke med når man trenger det som mest.

Derfor har kirkens omsorgstjeneste organisert seg slik at det nesten i hele sommer er en diakon på jobb med oppgaver for fellesskapet på timeplanen.

De holder åpent i Vår Frelsers kirke

HVA ER DIAKONI?

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste, også kalt «nestekjærlighet i praksis». Kirkens diakoniarbeid beskrives i fire kjerneområder:

- inkluderende fellesskap
- nestekjærlighet
- kamp for rettferdighet
- vern om skaperverket

tirsdager og torsdager fra 11.00-13.00, slik at den som ønsker det har mulighet for en samtale, enten på Diakonibenken utenfor kirken eller inne i kirken. Uke 30 og 32 er ikke kirken betjent av diakoner, men hele resten av sommeren fra skoleslutt finner man en diakon med snipp (den hvite kragen øverst i skjorta) lett synlig i eller utenfor kirka.

- Vi er tilgjengelige for samtaler som oppstår der og da, eller man kan avtale et tidspunkt, forteller Anne Birgitte Bødtker Ruus.

Onsdagene besøker diakonene sykehjemmene, slik at alle får et besøk i løpet av sommeren med andakt og mulighet for samtale.

Diakonene betjener også Sentrum bo- og behandlingssenter der det er mange alvorlige syke, og som står litt i en særstilling når det gjelder tett oppfølging fra diakonene.

- I praksis betyr dette at Vår Frelsers kirke vil være åpen omtrent hele sommeren, sier Bødtker Ruus, som er diakon i Rossabø menighet.

F.v.: Tor Jakob Bjørndal, Anne Birgitte B. Ruus, Jon Erik Strand og Lisbeth Skillhagen Haaheim er alle diakoner i byens tre menigheter. I sommer blir de ofte å finne på Diakonibenken utenfor Vår Frelsers kirke.

AV TOVE MARIE SORTLAND ■

SOMMERDAGER PÅ UTSTEIN PILEGRIMSGÅRD:

- FERIE ER Å FINNE STYRKE

Livet er en vandring - noen ganger gjennom lett terreng og andre ganger møter man motbakker og krappe svinger. Å velge noen sommerdager på Utstein Pilegrimsgård, handler om å gi seg selv ro og fred fra alt som smaker av stress, press og belastning på kropp og sjel.

- Å delta på våre sommerdager er å ta et skritt til siden. Du legger bort roller og oppgaver, mobil og nettbrett, ansvar og forpliktelser. Du velger å gi deg selv noen sommerdager til åndelig påfyll og tid til refleksjon, stillhet og ro. Vi håper du vil vinne fornyet indre styrke etter noen sommerdager hos oss, skriver Utstein Pilegrimsgård på sine nettsider.

Alle aktivitetene i sommer er i ramme av retreat. Det vil si morgenbønn og kveldsbønn til faste tider, og at måltidene er i stillhet til musikk. Det blir tid til turer og enkle aktiviteter, men også tid for hvile. Du kan nyte naturen til fots, på sykkel eller i kajakk og delta i ulike skapende aktiviteter. Like ved er Utstein kloster - en historisk severdighet vel verdt et besøk.

Utstein Pilegrimsgård er en raus rasteplass på livets reise. Uansett vær og vind et godt stoppested for bønn, ettertanke, vandring i vakker natur, gode opplevelser, en oppredd seng og hjemmelaget mat!

Les mer om sommerprogrammet på www.utsteinpilegrimsgard.no

VELKOMMEN SOM KONFIRMANT 2019

Den norske kirke i Haugesund ønsker alle dagens 8. klassinger hjertelig velkommen som konfirmant i 2019!

Konfirmanttiden er en tid for å tenke nye tanker, få nye opplevelser og nye venner. Det er en tid for å lære mer om Gud og kristen tro. Konfirmanttiden i kirken er ikke bare for troende, men også for dem som ønsker å finne ut hva de tror på.

På www.kirken.no/haugesund ligger alt man trenger å vite for å melde seg opp. Alle medlemmer og tilhørende i 2004-kullet skal ha fått tilsendt informasjonsbrosjyre og brev, ta kontakt hvis dere ønsker informasjon og ikke har fått.

- Kjekke konfirmanter og strålende plass

Helga 25.-27. mai var Prosjektcamp-konfirmantene samlet på Fredtun leirsted på Karmøy. Dagene fyltes med aktiviteter, postløp, tur, grilling, bading, planlegging og gjennomføring av gudstjenester, strålende vær og masse sosialt. Konfirmantene kom i to puljer pga. mange påmeldte, og overnattet en natt hver. Lørdagen var vi på en fellestur med begge gruppene. - Kjekke konfirmanter og en strålende plass å være på, melder konfirmant-lærer Ingunn Bergsager Våge.

Se flotte bilder fra helgen på www.kirken.no/haugesund

Konfirmanter på Utsira

12. mai ble William Skare, Jonas Valnumsen Hansen, Sivert Andre Gjerde og Runar Botn konfirmert på Utsira av sokneprest Einar Andreassen. Konfirmantene har også vært på tur til London, les mer på side 12.

INVITERER FØRSTEKLOSSINGENE I KIRKA

Det er blitt tradisjon at byens førsteklassinger inviteres til menigheten sin ved skolestart. Kirken vil gjerne være en naturlig arena for de store anledninger, og skolestart er en viktig hendelse i livet.

- Barna våre trenger masse kompetanse og gode opplevelser i fellesskap i starten av en skolekarriere. I kirka har vi mye godt å fylle i «skolesekken», forteller Tom Landås, som er leirsjef for «bo hjemme-leiren» i Skåre menighet.

- Skolestartleirene vil gi barna nye venner og gode utfordringer og mye gøy! Trosopplæring i kirken handler også om at barna skal få oppleve fellesskapet med Gud og Jesus som en venn i livet.

Skåre menighet: Inviterer til leir tirsdag 14. og 15. august og søndag 20. august. Vi har morsomme aktiviteter sammen, og barna får bli litt bedre kjent med historiene i barnebibelen de fikk som 4-åring. Programmet vil bestå av samlinger, sang, lek, uteaktiviteter, film, vannrutsjebane og mye mer. Søndag inviteres også de seksåringer som ikke hadde mulighet til å være med på leir. Da blir det frokost, samling for foreldrene og gudstjenesteverksted

for seksåringene. Og ikke minst: Få kirkebok for seksåringene!

Påmelding og mer informasjon på www.kirken.no/skare

Vår Frelsers menighet: Inviterer til leir tirsdag 14. og onsdag 15. august. Det blir aktiviteter ute og inne. Tema på denne bo-hjemme leiren er: VENNER. Det blir oppmøte på Vår Frelsers menighetshus mellom kl 08.00-09.00 med frokostservering til de som ønsker det. Videre blir det ulike besøk både i tårnet i kirken, museet og et omsorgssenter. Vi leker, hører historier fra Bibelen, former, spiller spill og spiser lunsj sammen. Onsdagen avslutter vi med en gudstjeneste i Vår Frelsers kirke kl. 15.00, der vi ønsker de foresatte med. På denne gudstjenesten får barna utdelt sin 6 års-bok som en hilsen fra menigheten sin.

Påmelding og mer informasjon på www.kirken.no/varfrelsers

Rossabø menighet: På skolens planleggingsdag 24. september, inviteres årets førsteklassinger i Rossabø menighet til FØRSTEKLASSES. På FØRSTEKLASSES skjer det mye gøy! Vi skal ha masse aktivitet på lekeplassen. Vi skal på vandring og lete etter en mann som heter Sakkeus, som har gjemt seg i et tre. I tillegg skal vi synge, lese, lage dramastykke, ha forming, spise lunsj og frukt, bli kjent med kirken, øve til gudstjeneste med masse mer!

Påmelding og mer informasjon på www.kirken.no/rossabo

BYGGET AV LEVENDE STENER

Bør vi hefte oss med detaljer? Stundom kan det ha noe for seg. For eksempel når vi synger nr. 530 i Norsk Salmebok, «Kirken den er et gammelt hus» og kommer til siste vers.

Igjen løfter jeg fram en av Grundtvigs (1783-1872) store salmer. «Kirken den er et gammelt hus», sier han – og mener da både kirken som en bygning, hvor «deilige ting» (hos oss nå: «herlige ting») foregår, og kirken (= menigheten) som åndelig fellesskap, som er «bygget av levende stener» og «står om enn tårnene faller».

En hellig paviljong

Ett ord som det kan være grunn til å stanse ved er «arkepaulunet» i v. 2. Ordet paulun har visstnok samme bakgrunn som paviljong, et hyggelig og rolig sted man oppholder seg, opprinnelig et telt eller en hytte. Arken er jo paktens ark i Det gamle testamente, et gullskrin med skaft, bygget av Moses, som inneholdt de to steintavler med de ti bud (i begynnelsen også Arons stav og manna). Først plassert i det midlertidige gudshus under ørkenvandringen, tabernaklet (møteteltet), siden i templet i Jerusalem. I forbindelse med hærverk og eksil på 500-tallet før Kr. ble arken sporløst borte. «Arkepaulunet» - et ord som flere salmebokkomiteer har vurdert å skifte ut - er altså Israels hellige hus i den gamle pakt. Dette er imidlertid egentlig, sier Grundtvig, «kun en skygge» av et større tempel, en organisme, en levende kropp, noe som ikke er gjort med hender. Her merker vi etterklang av Salomos bønn ved tempelinnvielsen, og enda mer av Jesus og Paulus.

En viktig detalj

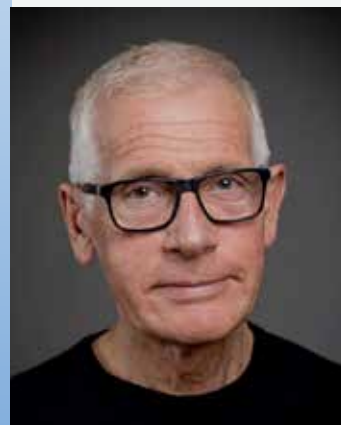
Men så er det vers 7, «Give da, Gud, at hvor vi bor» (opprinnelig v. 8 av i alt 9 vers). Der er det kommet inn en liten endring som gjør at et poeng forsvinner. «Verden vel ei, men dere ser: Alt hva jeg sier, se, det skjer!» synger vi i dag. Så lenge «i» og «eder» ennå var akseptabelt i den kirkelige poesi, fikk vi med oss forfatterens gjengivelse av Jesu ord til disiplene: «Verden ser meg ikke, men dere ser meg»: «Verden vel ei, men I mig ser». Presten, salmedikteren og hymnologen Dagfinn Zwilgmeyer (1900-1979) foreslo, i og for seg fortjenstfullt, i sitt utkast til ny salmebok (1967) ordlyden «Troen alene her meg ser». I vår salmebok står nynorsk-versjonen (Anders Hovden) i spalten ved siden av, og der er dette poenget blitt med: «Verda vel ei, men de meg ser». Er dette så viktig da? Det er jo viktig at kristen tro har sin basis i en personlig relasjon til en skikkelse, mer dét enn i under og tegn rundt omkring, bevis og belegg, dogmer og diskusjoner. Har man oppdaget Kristus, blitt fascinert og berørt av ham, blir mye annet – rett forstått – mindre vesentlig. Særlig i Johannes-evangeliet står ordet tro ofte parallelt med å se. Det er den som først har sett ham som – eventuelt - også ser at «alt hva han sier... skjer».

Forresten slutter salmen slik – opprinnelig: «Selv bygger Aanden Kirke bedst, Trænger sålidt til Drot som Præst, Ordet kun helliger huset».

JOSTEINS SALMEDRYPP

- Jeg har skrevet ned noen observasjoner og refleksjoner knyttet til salmer. Det er ikke grundige analyser av hele salmer, men korte tekster - små drypp - med fokus på bestemte enkeltheter jeg mener er viktige. Mitt ønske er å dele dette med dem som synes det er interessant. Kanskje i noen tilfeller klargjørende. Om mulig også - slik det er for meg - rett og slett oppbyggelig. Til andakt. Utbyttet blir størst om en har en åpen salmebok og en kopp kaffe for hånden under lesningen.

Jostein Vestbø

1 Kirken den er et gammelt hus, står om enn tårnene faller. Tårnene mange sank i grus, klokker enn kimer og kaller, kaller på gammel og på ung, mest dog på sjelen trett og tung, syk for den evige hvile.

2 Himlenes Gud visst ei bebor hus våre hender kan bygge, arke-paulunet var på jord kun av hans tempel en skygge. Selv dog en bolig underfull bygde han seg i oss av muld, reiste av gruset i nåde!

3 Vi er hans hus og kirke nu, bygget av levende stener, som under kors med ærlig hu troen og dåpen forener. Var vi på jord ei mer enn to, bygge dog ville han og bo hos oss med hele sin velde!

4 Samles vi kan da med vår drott selv i den laveste hytte, finne med Peter der er godt, tok ei all verden i bytte. Ånd er og liv i hver en stund ordet til oss av Jesu munn, ordet kun helliger huset.

5 Dog våre hus med kirkenavn, bygget til Frelserens ære, der han de små tar mildt i favn, er oss som hjemmet så kjære. Herlige ting i dem er sagt, der har han gjort med oss sin pakt han som oss himmerik skjenker!

6 Fonten oss minner om vår dåp, altret om nattverdens nåde. Alt med Guds ord om tro og håp og om Guds kjærlighets gåte, huset om ham hvis ord består: Kristus i dag alt som i går, evig Guds sonn vår gjenløser!

7 Give da Gud at hvor vi bo, alltid når klokkene ringer, samles i må om Jesu ord, der hvor fra himlen det klinger: «Verden vel ei, men dere ser: Alt hva jeg sier, se, det skjer! Fred være med dere alle!»

En telefonsamtale fra 2021

- Hei, vi ringer fra Institutt for byutvikling. Vi skulle gjerne snakket med kirkevergen om hvordan han har klart å skape et levende bysenter rundt en nedlagt kirke som jo Skåre kirke er.

- Ja, da har dere ikke bare ringt feil, men også blitt kraftig feilinformert. Kirkevergen har liten rolle i dette. Levende bysenter ja, det er det blitt! Men det er nok mange som har mer å si om den saken enn kirkevergen. Jeg foreslår at dere ringer noen i kommunen eller de som driver Pizzarestauranten på Haugå.

- Ja jo, vi har for så vidt snakket med flere allerede og flere vil vi snakke med, men nå var det nå kirkevergens versjon vi ville høre. Hvordan forstår du den situasjonen som har oppstått? For sant og si, sett fra utsiden er dette ganske så bemerkelsesverdige!

- Jeg skal prøve å gjøre det kort, men det er ikke enkelt for dette er komplekse saker. Jeg er nesten fristet til å si at situasjonen må være gudegitt (!) selv om jeg vet at det høres fryktelig religiøst og oppstyrt ut for en hel del mennesker. **Men jeg kan ikke forstå noe annet når så mange tilfeldigheter inntreffer på samme tid og i en slik rekkefølge at tilnærmet «magi», slik som på Haugå, oppstår.**

- Nå skjønner vi ikke helt...

- La meg ta det helt fra begynnelsen. Haugå har vært en del av byen som har ligget veldig sentralt, men samtidig litt for seg selv. Bebyggelsen er blandet med alt fra små leiligheter til store villaer, hus og bygårder. Her har det bodd, og bor, forretningsfolk, leger, fagarbeidere og akademikere og ufaglærte, men også rusmisbrukere, innvandrere og asylsøkere, homofile og heterofile.

Ja alt sammen gjerne, og i kombinasjoner. Det jeg prøver å si er at mangfold er det som best kjennetegner bydelen. Hauge skole har hatt opptil 40 ulike nasjonaliteter i mange år, og dette mangfoldet har i liten grad blitt oppfattet som et problem. En utfordring kanskje, men det har mest av alt blitt sett på som en fordel.

Ordfører Arne-Christian Mohn uttalte på arrangementet «Kirken i byen, byen i kirken» for vel tre år siden at han hadde som mål at Haugesund skulle bli toleransens hovedstad! Er ikke det vakkert. På en måte passet det den gang aller best på Haugå. Haugå har på en måte levd i en slik visjon i mange år.

Men det var et sidespor, la meg prøve igjen. Dere er helt sikkert kjent med at Haugesund kommune har hatt et veldig fokus på byutvikling. At de rustet opp den nordlige delen av Haraldsgata tror jeg var viktig i denne sammenhengen. Mest av alt fordi de plutselig fikk midler og mulighet til å forlenge arbeidet videre opp Haugeveien med benker, lys og beplantning. Litt før hadde det også skjedd spennende ting i den andre enden. Restauranten «På Haugå» dukket opp. Plutselig fikk vi et urbant møtepunkt i bydelen som viste seg å være liv laget. Befolkningen sluttet opp om restauranten noe som gjorde at andre også fikk øynene opp for at her kunne det drives næring. Plutselig fikk vi også blomsterbutikk, jernvarehandel og en ungdomsbutikk som solgte japanske tegneserier, brettspill, rullebrett og slikt.

Alt dette sammenfalt med at menighetene bestemte seg for å virkelig satse på å bygge opp Kulturkirken Skåre som en profesjonell arena hvor kultur og kirkeliv, debatt og dialog, tro og tvil, himmel og jord kunne møtes. Kanskje var det tidsånden, kanskje var det Gud eller kanskje var det tilfeldighetene. Ikke vet jeg, men da vi begynte å rekruttere medlemmer til programkomite og frivillige medarbeidere til Kulturkirken, så var det som om de «poppet opp» fra alle steder og det var knapt et nei noe sted. Mye ble enkelt organisert gjennom uformelle grupper på Facebook. Folk som hadde flyttet fra hus til leilighet og som begynte å savne noe å henge fingrene i, fant ut at grøntanlegget rundt Skåre kirke kunne bli til rose- og urtehage. Og noen ville lage munkeøl i kjelleren...

- Munkeøl?!

- Ja, munkeøl, men da måtte jeg sette foten ned. Andre igjen fant ut at de ville skape et eget kulturarbeid for uorganisert ungdom og alt fant sin plass i Skåre kirke, i et flott samarbeid med skolen som ligger like ved.

- Så du mener det var menighetene i byen sin fortjeneste, at de bestemte seg for å satse på kulturkirken?

- Nei, det vil være å ta hardt i. De fortsatte å bygge på sine styrker innen kultur i sine sammenhenger og har gjort lurt i det, men jeg tror det var noe med stemningen som lå i luften. Men dette er veldig udefinerbare greier. Det spennende er jo at menighetene nå oftere og oftere har felles arrangementer med Kulturkirken. Verdien av samarbeid har på en måte blitt enda tydeligere.

- **Byhagen! Byhagen holdt jeg på å glemme. På samme tid som arbeidet med Kulturkirken tok seg opp igjen, kom det noen hageentusiaster for øret at parken bak kirken var kommunen sin.** De hadde tidligere drevet med hage og byutvikling på en tomt eid av Thon, men stor nå uten tomt. De klarte det kunststykket å få lov til å låne tomten av kommunen. Plutselig yrte det av voksne på ettermiddagstid og barneskoleelever på dagtid, og de eneste som hadde toalett, ja det var kirken. Aldri har vi vel hatt flere som har banket på døra. De frivillige i kirka fikk på en måte hele bydelen i fanget. Kaffekokeren gikk så det freste, vann og strøm måtte vi selvsagt også låne ut. Det hele ble et rørende samspill av rabulister og nytenkere, tradisjonelle kirkegjengere og konservative og liberale teologer. Alle samlet seg om dette ene, å møtes og å holde dialogen i gang. Det var på en måte det viktigste. Toleransens hovedstad!

Så da hadde vi levende handelsvirksomhet i den ene enden av Haugeveien, et attraktivt sentrum i den andre enden og midt imellom: et sosialt og kulturelt møtepunkt med Byhagen og Kulturkirken Skåre. Alt falt på plass samtidig, og det tror jeg hverken kirkevergen eller ordføreren skal ta æren for. **Av og til oppstår under. Da pleier jeg å kikke rundt meg og ser jeg ikke noe som kan være forklaringen, ja da kikker jeg opp og prøver å feste blikket der.**

- Ja, dette var mye på en gang. Det høres ut som om vi må begynne å invitere Vår Herre inn i byutviklingsprosesser i framtiden?

- Ja, haha, vi har i hvert fall erfart at det ikke er så dumt å orientere seg både oppover og utover når man skal i gang med spennende prosesser!

AV KJETIL NORDSTRØM (MED GOD TRO PÅ BÅDE BY, FOLK OG UNDER) ■

Velkommen til gudstjenester i sommer

Sommeren er over oss! Vi drar på «landet», vi bader, vi griller, vi ligger på alle fire i hagen. Livet får et annet tempo med andre gjøremål. Men kirken tar ikke ferie. I Vår Frelsers kirke er det gudstjeneste hver søndag, og Rossabø og Skåre menighet veksler på å ha gudstjeneste annenhver helg fra 1. juli av. Glem ikke den gode vane med å møte menigheten innimellom alt sommeren byr på. Det kan også være en god anledning til å besøke nabomenigheten. God sommer!

Ring 52 80 95 00 for kirkeskyss – Vi henter deg gjerne!

Alle gudstjenester begynner kl. 11.00 hvis ikke annet er annonsert.

Søndag 17. juni:	Gudstjeneste i alle tre kirkene.	Søndag 26. august:	Gudstjeneste i Vår Frelsers og Rossabø kirke.
Søndag 24. juni:	Gudstjeneste i alle tre kirkene.	Søndag 26. august:	kl. 11.00 og 13.00: Konfirmasjoner i Skåre kirke.
Søndag 1. juli:	kl.19.00: Kveldsgudstjeneste i Vår Frelsers kirke	Lørdag 1. september:	kl. 11.00 og 13.00: Konfirmasjoner i Udland kirke.
Søndag 8. juli:	Gudstjeneste i Vår Frelsers og Rossabø kirke	Søndag 2. september:	Vår Frelsers menighet har Friluftsgudstjeneste i Djupadalen, ved Stemmen.
Søndag 15. juli:	Gudstjeneste i Vår Frelsers og Udland kirke.	Søndag 2. september:	Gudstjeneste i Rossabø og Udland kirke.
Søndag 22. juli:	Gudstjeneste i Vår Frelsers og Rossabø kirke.		
Søndag 29. juli:	Gudstjeneste i Vår Frelsers og Udland kirke.		
Søndag 5. august:	Gudstjeneste i Vår Frelsers og Rossabø kirke.		
Søndag 12. august:	Gudstjeneste i Vår Frelsers kirke og Sildajazzgudstjeneste i Kulturkirken Skåre.		
Søndag 19. august:	Gudstjeneste ifm. Filmfestivalen i Vår Frelsers og gudstjeneste i Rossabø.		
Lørdag 25. august:	kl. 11.00 og 13.00: Konfirmasjoner i Udland kirke.		

RØVÆR BEDEHUSKAPPELL:

Søndag 1. juli kl. 14.00

Søndag 29. juli kl. 14.00

Søndag 26. august kl. 14.00

Formiddagsbønn hver fredag kl. 11.00 i Vår Frelsers kirke.
«Åpent hus» i menighetshuset etterpå.

Se også våre nettsider på www.kirken.no/haugesund, finn din menighet og velg GUDSTJENESTER fra øverste linje.

Livets gang

DØPTE

ROSSABØ KIRKE

15. april:

Henrik Egenberg Olsen

22. april:

Rikke Kristin Birk Sælevik
Leon-Andres Waage Megiri

29. april:

Natalie Hovda Mallaug

13. mai:

Leander Hansen Habbestad

20. mai:

Mathilde Inanda Steffensen
Rasmussen

UDLAND KIRKE

15. april:

Jim Gaard Steinsland
Anders Førland
Jonas Førland
Marie Espedal

22. april:

Lilly Havneraas

26. april:

Brage Bygnes

27. mai

Sigrid Eikeland Johnstad
Oliver Fiveland-Østensen

VÅR FRELSERS KIRKE

15. april:

Anna Louise Undahl-Lie
Lucas Hovda Fosse
Aline Skaldebø

22. april:

Mia Sofie Reinhardt
Lina Marie Reinhardt
Mattid Bo Reinhardt

28. april:

Jonas Broderstad
Kaiza Andrea Guttorm
Mary Hope Emmanuel

29. april:

Jone Vist Johansen
Amalie Vikøren Svåsand

13. mai:

Henrik Skogland
Lana Nilsen
Mille Remøy Sørhus
Nohr Sjursen Brekke

20. mai

Live Breivik Hellerdal
Håkon Midtbø Wangen
Mie Tvedt Aksland
Milan Dario Brudeseth Ochoa

27. mai:

Liva Marie Beatrix Økland von
Poser und Gross-Naedlitz

STEDT TIL HVILE

ROSSABØ MENIGHET

Odd Mikal Erland

f. 1928

Reidar Georg Rustad

f. 1944

Anne Karin Sund

f. 1945

Ingrid Mathilde Frøyland

f. 1923

Jahn Trygve Urrang

f. 1959

Alf Henrik Svendsen

f. 1934

Jorunn Alice Nøkling

f. 1949

Helene Kirkhus

f. 1927

Anna Saltvedt

f. 1937

Alf Lie

f. 1939

Per Romsøe

f. 1932

Ragnvald Ernst Eriksen

f. 1926

Gerd Heggen Assbjo

f. 1934

SKÅRE MENIGHET

Øyvind Lyngstad Hansen

f. 1949

Magne Kristoffer Tuner

f. 1924

Jenny Anna Pauline

f. 1926

Steinsland

f. 1933

Audun Kornelius Skage

f. 1961

Helga Wiestad Øverbo

f. 2018

Malte Valen Froestad

f. 2018

Kirsti Berlin Varde

f. 1934

Anne Lise Rygg Munthe

f. 1964

Eva Knutsen

f. 1932

VÅR FRELSERS MENIGHET

Knut Stokland

f. 1923

Eigil Norvald Fjellsøy

f. 1959

Bente Waldorff

f. 1964

Sigmund Tonning Allertsen

f. 1930

Tor Edvard Hestvik

f. 1934

Lindy Josefine Kallevik

f. 1938

Kåre Emil Saltveit

f. 1947

Alf Marne Ingebrigtsen

f. 1946

Johannes Ingolf Pedersen

f. 1925

Berit Adelheid Eide

f. 1934

Kåre Lauvås

f. 1938

Alf Inge Havnerås

f. 1940

Anna Hovda

f. 1925

Henning Lund-Andersen

f. 1924

Knut Henrik Sommernes

f. 1941

Helga Porten Hemnes

f. 1929

Sverre Ekrene

f. 1932

Karl Kristian Andersen

f. 1946

Konfirmanter i Den norske kirke i Haugesund 2018

Udland kirke lørdag 25. august kl. 11.00

Sunniva Hakestad Einarsen
Tobias Engedal Ek
Marie Espedal
Erlend Falkeid
Tuva Nygaard Færaas
Jørgen Åsbø Førland
Jonas Åsbø Førland
Mats Åsbø Førland
Magnus Skjølingstad Grønås
Trond Olav Halvorsen
Stina Knutsen Helgeland
Casper Hovden
Marie Sørhus Indbjo
Bent Lie Jacobsen
Øystein Revheim Martinsen
Lukas Meinich-Bache
Hanna Borgersen Mortveit
Ellisiv Vaagen Samsøe
Niklas Smith
Jonathan Sæverud Solberg
Joakim Holden Sæveru

Udland kirke lørdag 25. august kl. 13.00

Liva Almås Areklett
Josefine McDonald Bygland
Ane Byrkjeland
Hedda Gjerd Grindhaug
Solve Rogerson Grønnevik
Elina Vestly Haugland
Linn Håvik
David George Jamne
Eskild Lilleskog
Andreas Bjørnevik Løyche
Heine Georg Nilsen
Maria Netland Nilsson
Tonje Henriksen Norheim
Kristoffer Johannes Tysvær Nymoen
Maria Øygard Poptamas
Ida Marie Kleiven Sjursen
Tage Sortland
Malin Selsås Sveen
Solveig Vik

Skåre kirke søndag 26. august kl. 11.00

Mina Skjoldevik Bjordal
Brage Bygnes
Madelen Hernar
Hilde Herskedal
Ada Natalie Hjelmervik
Martine Høinæs
Åsa Aasland Håkonsen
Siri Jentoft
Rebecca Johannessen
Kaja Jæger
Synne Kleppe
Helene Kyvik
Dorthea Haugland Osen
Bernhard Karlsen Rossebo
Julie Ekrene Talmo

Skåre kirke søndag 26. august kl. 13.00

Leo Alexander Aronsen
Andersen
Mathias Bakklund
Benedicte Røksund
Housken
Melanie Serine Johansen
Lars Joakim Lanton Johnsen
Christian Karamage
Alexandra Rattanajit Lunde
Kristian Emil Lokna Nordal
Solvor Haga Reinertsen
Jonas Sampson
Emil Sampson
Tuva Ringstrand Suhr
Andreas Trovåg
Ferdinand Westergaard

Udland kirke lørdag 1. september kl. 11.00

Caroline Birkenes
Henriette Cecilie Krogsgård
Brochmann
Ulrik Christoffer Bøe
Nicholas Juul Gerhard
Christensen
Andrine Lønning Herland
Vetle Indbjo
Kevin Johnsen
Sara Berggreen Lidal
Regine Økland Lillebråten
Iben Grønås Norbotten
Kristian Nygaard
Malin Hult Pedersen
Keth Mari Gordon Rosvold
Aina Rødde
Anna Elisabeth Røgenes
Benedicte Staalesen
Mina Birkeland Vean

Udland kirke lørdag 1. september kl. 13.00

Madelene Gjerde Bauge
Even Hernar Bergkvist
Emma Borstlap-Jacobsen
Emilie Bratvold
Vetle Worre Bråtveit
Tyge Eide Fjellving
Nora Steinstrøm Friis
Camilla Gravdal
Oliver Ekornsæter Haukås
Martin Olsen Henriksen
Serine Helgeland Jordbrekk
Sofie Mæland
Elisabeth Næsse
Rebekka Styve Pettersen
Sondre Schøning
Amalia Aleksandra Smørdal
Ida Sund Sollid
Even Skaatan Vik
Erlend Østbø

Rossabø kirke lørdag 8. september kl. 10.00

Martin Aardal
Karoline Arnø
Helle Gilje Birkeland
Monica Fossåen
Julie Gunnarshaug
Simen Knutsen Haaland
Isabel Karlsen Harketstad
Tobias Fylkesnes Hovland
Jane Labitad
Guro Kallevik Leite
Sara Sørhus Lie
Anna Sørhus Lie
Ida Meek Mikkelsen
Markus Stange Olsen
Erlend Risanger
Sofie Simonsen
Cecilie Linn Skimmeland
Tirill Bangor Stangeland
Alexander Bjørkelund
Sørenes

Rossabø kirke lørdag 8. september kl. 12.00

Brage Aursland
Halvard Pedersen Bjønsaas
Håvard Borgø
Daniel Eielsen
Charlotte Frøyland
Kristian Næss Førre
Sondre Gjerde
Markus Sortland Hadebe
Johan Innbjo-Nilsen
Sofia Malene Isotalo
Magnus Halvorsen Jacobsen
Johannes Kaste
Martin Kim Klingsheim
Mats Kobbeltvedt
Elias Larsen
Mathias Nygaard Nilsen
Mari Nilsen
Mathias Vågenes Nordset
Rikke Wee

Rossabø kirke lørdag 8. september kl. 14.00

Storm Baardsen
Bernt Emil Nikolaisen
Eikeland
Gaute Høivik Hauge
Sjur Hjelmteit
Thea Uglum Håland
Fredrik Knutsen
Amalie Grønås Kongshavn
Kimberly Lindanger
Sondre Støle Lindskog
Mikkel Magnerud
Maria Reidarson
Runar Reidarson
Kristoffer Ringen Reksten
Bård Saltveit
Aleksander Weston Skog
Ingrid Serine Stokka
Julie Tindeland
Kristoffer Sørensen Vestbø
Ørjan Westre

Rossabø kirke søndag 9. september kl. 11.00

Elida Bjelland Amundsen
Martin Askeland
Emma Eek Berning
Vanessa Sakkestad Bringedal
Cecilie Andersen Førdedal
Irene Hestetun Hansen
Cornelius Christiansen
Hetland
Simon Sørhus Kvía
Dan Aleksander Helgø
Munoz
Victor Bårdsen Risanger
Elina Rode
Marthe Runge
William Thoresen
Sofia Valentina Tindeland
Oddgeir Trå Troland
Kristian August Tvedt
Tobias Hansen Veste
Sunniva Aslaug Hermela
Øverby

Vår Frelzers kirke lørdag 15. september kl. 11.00

Ine Aanensen
Thelma Aase
Tuva Alfredsen
Nadja Marie Bertelsen
Stine Bjørkelund
Marthe Fagerland Eriksen
Tobias Pedersen Fenstad
Simen Grønnestad Gangstø
Jenny Sól Gudmannsdóttir
Björn Nesheim
Hjelmervik
Ida Volden Hjortland
Line Volden Hjortland
David Håland
Zara Jacobsen
Sander Stakkestad Knudsen
Vebjørn Håland Knutsen
Carina Gautesen Knutsen
Camilla Cedres Larsen
Emma Drange Markhus
Vebjørn Melkevik
Martin Sørhus Mikkelsen
Jonas Bjørkheim Nilssen
Vegard Wiig Nystad
Erik Eliassen Røvang
Sander Schwalb
Adine Sjursen
Maria Skjoldevik
Marie Sundve
Live Svendsen
Christian Sørensen
Victor Grude Teig
Guro Karine Tonjer
Helene Osnes Vestre

Vår Frelzers kirke lørdag 15. september kl. 13.00

Victoria Elise Bang
Clara-Sofie Cudrio Bauer-Nilsen
Carlo Luigi Bendi
Jonas Broderstad
Ellen Aurora Brynjelsen
Mary Hope Emmanuel
Nora Marie Fagerland
Nora Bang Flateby
Adele Engedal Fredriksen
Tuva Gottfredsen
Eivind Helgeland
Thomas Helvik-Haugnes
Andreas Helvik-Haugnes
Brage Grainger Horgen
Mia-Marie Toft Horneland
Anne Saue Hovland
Tiril Hugvik
Lilly Ane Birkeland
Jakobsen
Brian Darrel Jones
Aleksander Jørgensen
Joakim Kvæstad Knutsen
Janis Ljosnes
Alexandra Skogen Marcellus
Tora Rabben Melstveit
Jone Rabben Melstveit
Stian Helland Miljeteig
Tobias Mogleiv
Lina Marie Reinhardt
Vetle Sexe
Hedda Tveit
Marthe Andreassen Undahl
Eemil Anton Vormestrand

Vår Frelzers kirke søndag 16. september kl. 11.00

Sebastian Worum Andersen
Ronja Andersen
Madeleine Are Eriksen
Kaiza Andrea Guttorm
Haakon Tørrisdal Hauge
Mathilde Reinertsen Hilbig
Tyra Svendsen Holden
Simon Waage Høyland
Amalie Selnes Kallevik
Michelle Mæland
Kristina Rudbæk
Romseland
Martine Våge Semb
Nora Louise Steine
Kristin Særsten
Aurora Luong Thorsen
Eirik Vespstad
Konstanse Bjelland Vihovde
Ronja Kristensen Østebøvik
Ida Marie Østebøvik
Anita Åkre

KONFIRMAN*
2018

VÅR FRELSERS MENIGHET TRENGER LOPPER

Skal du rydde i loft eller kjeller, står på flyttefot og har møbler eller andre saker og ting (ikke klær) som du ønsker å bli kvitt, er du hjertelig velkommen til å gi dem til Vår Frelser's menighets loppemarked fredag 17. og lørdag 18. august.

Dersom det er ting som trenger å hentes før uken der markedsdagene arrangeres, kan du ringe Inger-Mette Brommeland (tlf. 93 41 54 15) eller til kirkekontoret 52 80 95 00. Så kan vi avtale om tid for henting. Vi har full kapasitet på henting av lopper fra 13. til 17. august. Men henting av større ting før den tid, kan avtales på telefonen.

Markedsdagene er viktige for å skaffe midler til menighetshusets drift og til støtte for ulike aktiviteter i Vår Frelser's menighet. Vi takker alle som støtter oss. Hilsen Markedskomiteén

UTSIRAUNGDOM TIL LONDON

Før i tiden snakket de om konfirmasjonstiden som tiden de «gikk for presten». På Utsira er det tradisjon for å reise på tur med presten hvert 3. år. Siden det ikke ble i fjor, reiste vi helgen 25.-28. mai dette året. På denne turen er det nok mer riktig å si at de gikk MED presten. Som en liten «makrellstim» fartet vi fra stasjon til stasjon på undergrunnen, shoppet i Oxford street, og gikk rundt omkring på kjente steder. Noen av guttene tok turen til Emirates stadion - helt på egenhånd og under mottoet «frihet under ansvar». Musikalen Les Miserables var et av hovedmålene med turen og undervisningen i helgen var knyttet til tematikken i denne.

4 jenter og 9 gutter hadde en kjekk tur sammen med 3 ledere. For en fantastisk gjeng! Fire årskull konfirmanter fikk en langhelg med mye innhold. Det de gav tilbake var mye som ligner på mot. Mot til tro, mot til håp og mot til engasjement. Takk for turen Utsira menighet!

AV KAPELLAN EINAR ANDREASSEN ■

FIKK DIPLOMER FOR GJENNOMFØRT LEDERKURS

9. mai fikk alle ungdommene som har gått på MILK-ledertrening utdelt diplom for vel gjennomført kurs. - Jeg er optimistisk på kirkas vegne når jeg ser på dere, sa kirkevergen.

24 ungdommer som var konfirmanter i fjor har deltatt på kurset det siste skoleåret. Kurset er et samarbeid mellom Rossabø, Vår Frelser's og Skåre menigheter. Her lærer ungdommene både om seg selv og om å være leder.

- Husk at å være leder handler om å bry seg, sa kirkeverge Kjetil Nordstrøm som delte ut diplomene på samlingen. Han minnet også om at som leder må man både stikke seg frem, og kanskje ta beslutninger andre reagerer på. Da gjelder det å stå for det man gjør.

- Når jeg ser på dere som har tatt ledertrening i år, så blir jeg optimistisk på kirkas vegne. Jeg håper mange av dere blir med videre i ledertreningen, sa Nordstrøm.

Det er ungdomsdiakon Tor Jakob Bjørndal fra Rossabø, trosopplærer/diakon Jon Erik Strand fra Vår Frelser's menighet og trosopplærer Bjørg Lund fra Skåre menighet som leder kurset. Nå ønsker de nye ungdommer velkommen på kurs! Det er åpent for alle som skal konfirmeres i høst.

Se www.kirken.no/haugesund og velg KONFIRMASJON for mer informasjon om MILK.

ANLAUG HALVORSEN ENGMARK NY DIAKON I VÅR FRELSERS MENIGHET

Engmark er i dag diakon i Odda og bor i Ullensvang, på Lofthus. Men båndene til Haugesund er nære.

- Jeg har vokst opp på Moksheim og hadde alle mine skoleår der og i Haugesund. Jeg gleder meg! Dette er spennende. Jeg er også veldig takknemlig, sier Engmark.

I Odda har hun vært diakon siden 2010. Der har hun blant annet jobbet med rusforebygging, besøkstjeneste og konfirmantarbeid. Før det var hun internatleder på Hardanger folkehøgskole. Diakon har hun vært siden 1987.

Fire barn har nå blitt voksne, og hun og mannen har nettopp kjøpt hus i Norheimskogen – nesten på hjemtraktene.

- Hva er viktig for deg som diakon?

- Det er møte med mennesker, å være en medvandrer i ulike livssituasjoner, forteller Engmark.

- Jeg gleder meg veldig til å jobbe tettere sammen med flere diakoner, til stabsfellesskapet og ikke minst å møte menigheten.

Anlaug Engmark begynner i stillingen som soknediakon etter Arve Dalby som blir pensjonist i sommer. Hun starter i jobben i september.

GUDSTJENESTE PÅ LEKEPLASSEN

En gang i året kommer ordene preludium («før leken») og postludium («etter leken») virkelig til sin rett under gudstjenesten i Rossabø. Bare at selve leken må vente til rett etter postludium-et...

3. juni var det klart for aktiviteter og hoppeslott, leker og kafe rett etter at sokneprest Bård Egil Dyrhol avsluttet gudstjenesten på lekeplassen. En varm og god gudstjeneste, på alle vis!

Haugesund bok er ny nett-butikk for Kristelig bokhandel

SJEKK VÅR
NETT-BUTIKK
www.haugesundbok.no
FRI FRAKT

Bibler

Flere oversettelser og mange ulike designutforminger

KRISTELIG BOKHANDEL

Haraldsgata 119 - Tlf. 52 72 15 30 - butik@kr-bok.no - facebook

iMi
BEGRAVELSESBYRÅ

50 år i Haugesund

Døgnvakt: 52 70 19 70

Tradisjonsrikt og moderne i nye lokaler

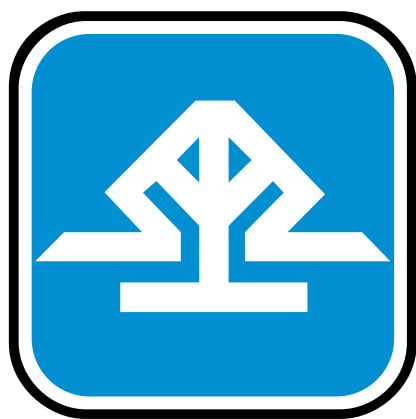
Strandgata 196

Kundeparkering

Egne solister og pianist

Utstilling av gravstein

www.imibb.no

Haugesund
Sparebank

CONTAINER TRANSPORT WESTERN/NORTHERN NORWAY - THE CONTINENT

Fleksibilitet og regularitet

NORTH SEA CONTAINERLINE (NCL) er den ledende transportør av enhetslaster mellom Vestlandet/Nord-Norge og kontinentet.

NCL bidrar til å øke sine kunders konkurransevne gjennom god regularitet, leveringsdyktighet, fleksible transportløsninger og kvalitetstønnsasje til optimale fraktbetingelser

ncl

NORTH SEA CONTAINERLINE AS, Postboks 201, 5501 Haugesund, Norway
Office address: Mellerveien 22, tlf. +47 52 70 01 40, fax +47 52 70 01 49.
Website: www.ncl.no E-mail: ncl@ncl.no

AvtaleGiro: en enkel, sikker og rimelig måte å gi din gave til Folk og Kirke på

Vi er takknemlige for alle som velger å gi en gave til menighetsbladet vårt. Nå oppfordrer vi til å bruke AvtaleGiro, som gir fordeler for begge parter.

Enkelt. Med AvtaleGiro lar du banken din ordne betalingen for deg.

Sikkert. Du har like god oversikt over betalingen og kontoen din som før.

Rimelig. AvtaleGiro er en av de rimeligste måtene å overføre gavebeløp på. Giver får også skattefradrag for sine gaver.

Fordel for kirken. Rimelig ordning å administrere. Ressursene kan settes inn på andre viktige områder.

Slik kommer du i gang: Gå inn på www.kirken.no/haugesund, velg **GIVERTJENESTE**. Print ut skjema, fyll ut og lever kirkekontoret.
Tusen takk for din gave!

<p>HAGIA Haugesund Bønesveien 70, 4260 Torvastad Tlf. 52 84 67 88</p>	<p>Stiftelsen Karmsund ABR-Senter Vi har hele behandlingsskjeden innen rusomsorgen. Tlf. 52 85 90 00 www.stiftelsen-karmsund.no</p>	<p>Støtt våre annonsører! De støtter oss</p>	
<p>Friestad Kjøkken & Interiør as Vestheimvegen 33 4250 Kopervik Telefon 52845090 www.friestad.as</p>	<p>GEIR SIRNES a/s AUT. RØRLEGGER Karmsundgt. 58 – P. b. 2129, 5504 Haugesund Butikk: 52 80 60 70 – Mob. 408 06 070 – Vakttlf. 41 41 22 22</p>	<p>MENY GARDSENTERET Nygaardsvn. 6, 5515 Haugesund</p>	<p>Sørhaug www.nilsorhaug.no</p> <p>MAZDA HYUNDAI</p>
<p>Svelland Bygg as Måke i Haugesund sentrum Haraldsgt. 140 – 5527 Haugesund</p>	<p>O. J. Hanssen A/S Haraldsgt. 147 – 5527 Haugesund</p> <p>Naturbakst TRADISJONER I GENERASJONER BAKERI & KONDITORI</p>	<p>Handelsbanken</p> <p>Hillesland kontorspar Telefon: 52 73 74 00 E-post: post@hillesland-kontor.no Åpningstider: 8-16 (mandag - fredag)</p>	<p>GRAVSTEIN Se vår store utstilling, eller be om katalog</p> <p>Skattkjær Skiferindustri as Ørpetveitvn. 59 5534 Haugesund. Telefon 52 70 42 90 Telefax 52 70 42 91 www.skattkjaer.no E-mail: post@skattkjaer.no</p>
<p>HAUGLI BAKERI Tlf. 52 70 32 20 post@haugli.no www.hauglibakeri.no</p>	<p>Ferkingstad og Alsaker RÅDGIVENDE INGENIØRER VVS - MRIF</p> <p>butikken fkra.no/fkbutikken</p>	<p>BoligPartner Bestill katalog på boligpartner.no</p>	<p>oddinges gull & sølv Haraldsgt. 120 - 5500 Haugesund - Tlf. 52 72 42 89</p> <p>4 SAFETY OFFSHORE OG FØRSTEHJELPSKURS www.4safety.no</p>
<p>Ekornscæters BLOMSTERFORRETNING Tlf. 52 72 21 75 - Haraldsgt. 95 - Haugesund</p>	<p>Nord Motor www.nord-motor.no</p>	<p>KALLEBERG TEKSTILTRYKK KVALAMARKA INDUSTRIOMRÅDE - HAUGESUND</p>	<p>Perlestrikk</p>
<p>Haraldseid TRAFIKKSKOLE Tlf. 52 72 10 39 post@haraldseid-trafikk.com</p>	<p>HAGLAND</p>	<p>ALF LEA & Co. www.dykk.no</p>	<p>BYGGMESTER KOMPANIET Rennesøvt. 12, 5537 Haugesund Tlf. 52 73 85 40 post@byggmesterkompaniet.no www.byggmesterkompaniet.no</p> <p>HAUGESUND BEGRAVELSESBYRÅ Egeland-Eriksen Tlf. 52 71 60 50</p>
<p>coop Sørvest</p>	<p>INTERFLORA Rossebø Blomster Salhusveien 148, Tlf. 52 73 73 00 www.rosseboblomster.no</p>	<p>TØGERSEN ELEKTRO AUT. ELEKTROENTREPRENØR</p>	
<p>Jacobsen's HAUAGESUND</p>	<p>CIRCLE K Circle K Kvala</p>	<p>OPEL Åkra Bil Diktervegen 8, 5538 Haugesund 52 70 60 00 www.oakrabil.no</p> <p>1 PER VELDE AS EN GOD KONTAKT</p>	<p>Karsten Bjelland -rådgiverentreprenøren på Haugalandet</p>
<p>AutoMester Birger Aase Bilrevisita as 5500 Haugesund Telefon 52 73 70 25</p>	<p>Prøv byens beste bilvask</p> <p>Åkra Bilimport Rådhusgaten 4270 Åkrahamn 52 84 55 00 www.oakrabilimport.no</p>	<p>HAUGESUNDS Elektriske AUT. INSTALLATØR Skjoldavegen 121, 5519 Haugesund Tlf. 52 71 77 11 – E-post: post@haugel.no</p>	<p>Konikk 3 Tannleger Karmsundgt. 59 B, Postboks 4093, 5506 Haugesund Telefon 52 01 08 60</p>

FELLES

Se www.kirken.no/haugesund

INVITERER FØRSTEKLOSSINGENE TIL KIRKEN

Alle de tre menighetene har et trosopplærings-opplegg i forbindelse med skolestart for 6-åringene. På side 6 kan du lese mer om de ulike arrangementene.

PÅMELDING TIL KONFIRMASJON 2019

Starter torsdag 30. august kl. 20.00 på www.kirken.no/haugesund. Hver menighet har informasjonsmøte i forkant av dette, samme dag kl. 18.00, i henholdsvis Rossabø kirke, Vår Frelseres menighetshus og Udland kirke.

ROSSABØ MENIGHET

Se www.kirken.no/rossabo

OPPSTART BABYSANG, TWEEN, MINI- OG MAXIGOSPEL
Supertorsdagen fortsetter også til høsten! Babysang starter opp torsdag 23. august kl. 11.00.

Kl. 17.00 er det første korøvelse for Mini- og Maxigospel og Tween Musikk-café møtes samme dag kl. 18.00.

4T6

Tirsdag 21. august starter 4T6 – klubben for deg som går i 4. til 6. klasse – opp igjen etter ferien. Velkommen til lek, lekselesing, samling, mat og aktivitet hver tirsdag etter skolen!

SPEIDEREN

Gutter: Fra 3. klasse: Onsdager kl. 18.00 – 19.30. Oppstart 5. september.

Jenter: Fra 3. klasse: Mandager kl. 17.00 – 18.30. Oppstart 27. august.

Oppdagere: For 1. og 2. klasse (både gutter og jenter). Annen hver torsdag (oddtall). Oppstart 30. august kl. 17.00-18.00

Familiespeider: Oppstart i september. Ta kontakt på 52809500 for mer informasjon.

Det er god plass til både nye og gamle speidere!

SØNDAGSSKOLEN

Følg med på Facebook for oppstartsdato.

SKÅRE MENIGHET

Se www.kirken.no/skare

KOR FOR BARN

Mandag 27. august: Kor og lek og Aspirantkoret begynner kl. 17.00 og barnekoret kl. 17.30.

SØNDAGSSKOLENE

Det blir oppstart for Søndagsskolen og Hellig uro 2. september kl. 11.00. Det blir aktiviteter ute og noe å bite i.

ETTER SKOLETID

Etter skoletid, klubb for barn fra 1.-7. klasse, er fremdeles på tirsdager kl. 13.00-15.00 og følger skoleruta. Samling og lek, rundstykkemåltid og aktiviteter. Velkommen!

SOMMERENS HÅNDARBEIDE?

Vi ønsker å lage et lappeteppes til menighetens basar som er 21. oktober. Til det trenger vi litt hjelp, og håper mange vil lager lapper i størrelsen 15X15 cm! Det kan være heklet eller strikket. Leveres i Udland kirke innen utgangen av august. Det er lov å lage mer enn en!

VÅR FRELSERS MENIGHET

Se www.kirken.no/varfrelser

FORMIDDAGSBØNN OG «ÅPENT HUS»

HVER FREDAG – HELE SOMMEREN

Fredag kl. 11.00 er det formiddagsbønn i kirken og «Åpent hus» i menighetshuset etterpå.

Vær velkommen til både bønn, musikk og kaffe m.m.!

ÅPEN KIRKE

Vår Frelseres kirke er åpen for turister og andre kl. 10.00-14.00

Følgende dager:

Juni: tirsdag 19, onsdag 27, lørdag 30.

Juli: onsdag 4, fredag 6, onsdag 11, tirsdag 17, torsdag 19, tirsdag 24, onsdag 25, torsdag 26, fredag 27, lørdag 28.

August: mandag 6, onsdag 8, onsdag 15, torsdag 24, mandag 27, tirsdag 28.

Vår Frelseres kirke er åpen med diakon til stede kl. 11.00-13.00

tirsdag og torsdag i uke 26-31, minus uke 30:

26. og 28. juni, 3. og 5. juli, 10. og 12. juli, 17. og 19. juli, 31. juli og 2. august.

MARKEDSDAGER 2018 – Vår Frelseres menighetshus

Fredag 17. august kl. 10.30 – 17.00 og lørdag 18. august kl. 10.00 – 15.00.

Se mer informasjon på side 12!

OPPSTART AKTIVITETER:

BABYSANG:	Tirsdag 21. august kl. 11.00.
MANNSMØTENE:	Tirsdag 18. september kl. 19.00.
SMÅBARNSSANG:	Torsdag 30. august kl. 17.00.
SUPERTORS DAG:	Torsdag 13. september kl. 16.00.
LØRDAGSKAFÉEN:	Lørdag 1. september kl. 12.00.
SPEIDEREN:	Torsdag 23. august kl. 17.00.
LØRDAGSGODT:	Lørdag 22. september kl. 12.00.

LEIE AV MENIGHETSHUSET?

Ta kontakt med Heidi Saltvedt på mail: hs378@kirken.no eller tlf. 982 42 075 om du har behov for å leie gode lokaler til dåpsselskap, konfirmasjonsselskap, årsmøtesselskap voksne og barn eller møter av ymse slag.

Alle hadde sin tid

Norske tider. En plansje for å holde greie på alle lokaltidene kunne komme vel med. Når klokka var 12 i Christiania, var den bare to over halv i Haugesund. Kilde: Norsk urmuseum

Det var stappfullt på bedehuset. Mest arbeidsfolk. Ordskiftet var stormende og debattantene var hete og engasjerte. Det var den nye tiden det gjaldt.

- Nå må me vera på arbeid klokka halv sju. Det e' tidlig nok. Men itte det nya ska' me vera der ti over seks, og det vil me ikkje.

Fram til 1. januar 1895 var det slik at uansett hvor du var i Norge, var det soltida som gjaldt. Når sola sto høyst på himmelen var klokka 12. Da er det slik at sola når middagshøyden 20 minutter tidligere i Christiania, som Oslo het den gangen, enn i Haugesund. Og nå skulle klokkene plutselig vise likt i Haugesund og i hovedstaden.

På møtet i bedehuset roet prost Kielland ned forsamlingen da han greide ut om den nye loven som var vedtatt, skriver Nils Sund i «Eg minnest». Arbeidstiden skulle være den samme. Det arbeidsfolk tapte om morgenen, vant de igjen om kvelden. De skulle gå etter klokka, ikke etter sola.

Stortinget sa nei

Innføring av normaltid i Norge hadde tatt lang tid. Arbeidet begynte i 1885. Etter to års forberedelser ble forslaget behandlet i Stortinget. Vedtaket var et enstemmig nei til normaltid. Fortsatt skulle det være en time og 47 minutter tidsforskjell mellom det østligste og vestligste Norge.

På telegrafstasjonene kunne det lett bli forvirring om klokkeslett, så der brukte de nå Kristiania-tid. På togstasjonene var det ikke så enkelt. I hovedstaden brukte Vestbanen

Drammen-tid, mens Østbanen brukte Kristiania-tid. Togene fra Stavanger og Bergen brukte lokaltid fra disse byene, som var 22 minutter etter Kristiania-tid. Togtider var så menn ingen enkel sak. I verste fall kunne de mange tidene føre til ulykker.

En tid for hver stasjon

Enda verre var det i USA. Skulle du reise tvers over landet, fra Washington til San Francisco og ha riktig tid hele veien, måtte du stille uret ditt 200 ganger, for det var lokal tid ved hvert stoppested. Derfor gjorde jernbaneselskapene seg enige og innførte tidssoner. Dermed slapp du med å stille klokka bare 80 ganger på den samme strekningen. Etter en lang diskusjon ble de mange lokaltidene erstattet med fire tidssoner. Når du kjørte fra en tidssone til en annen, stilte du klokka en time, framover hvis du reiste mot øst, bakover hvis du reiste mot vest. Dette ble innført i 1883, og tidene ble satt i forhold til tiden på meridianen som går gjennom Greenwich i London.

Enstemmig ja

Senere ble det internasjonalt enighet om at Greenwich skulle være lengdegrad null. Ut fra dette ble den norske loven definert: «Fra den 1ste januar 1895 skal mideltidi fyr den meridianen, som ligg 15 grader austanfyrr Greenwich, vera det loglege klokkeslætte i Norig.»

Dette var den første loven som ble skrevet på nynorsk. Nesten ti år etter at arbeidet med normaltid tok til ble loven vedtatt av et enstemmig Storting. Den gang som nå var det

en passus om at Kongen kunne bestemme avvik fra normaltid.

Sommertid fikk vi første gang i Norge i 1916, men det er en annen historie.

AV KNUT MELAND ■

To minuttvisere. En britisk urmaker laget i 1847 dette lommeuret for reisebruk. På innsiden av lokket var det inngravert en oversikt over forskjellen mellom GMT (som jernbanen brukte) og lokaltid i en rekke byer. De to minuttviserne kunne stilles uavhengig av hverandre. Kilde: Royal Museums Greenwich

DAG OG TID I BIBELEN

Døgnet ble regnet fra kveld til kveld, slik at sabbaten varer fra fredag kveld til lørdag kveld.

Inndeling av dagen i tolv timer nevnes ikke i Det gamle testamente, men er kjent i Det nye

testamente. I evangeliet etter Johannes sier Jesus i fortellingen om Lasarus: «Har ikke dagen tolv timer? Den som vandrer om dagen, snubler ikke.»

I lignelsen om arbeiderne i vingården står det

hos Matteus at jordeieren gikk ut for å leie folk tidlig om morgenen, ved den tredje time, den sjette og niende – og ved den ellefte. Hvis dagen begynte klokka seks, ble de siste arbeiderne leid inn mellom klokka 16 og 17.